

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-21) 313-2531

Fax: (+40-21) 312-5480

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr. 237A/2006

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
17 6 1 **01-03-2006**
Nr...../.....

Domnului NICOLAE VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale vă înaintăm, alăturat, copia sesizării formulate de Președintele României, prin care se solicită să se constate neconstituționalitatea unor dispoziții din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor.

Vă adresăm rugămintea de a comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 15 martie 2006, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 22 martie 2006.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deplinei noastre considerații.

PREȘEDINTE

Ioan Vido

Prof. univ. dr. IOAN VIDA

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. 1751 / 01-03-2006

ROMÂNIA
ADMINISTRAȚIA PREȘEDINȚIALĂ
CANCELARIA ORDINELOR
INTRARE
IESIRE Nr. CA/333
Ziua 28 Luna 02 Anul 2006

București, 28 februarie 2006

Domnului Prof. univ. dr. Ioan VIDA

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

LEGII PRIVIND STATUTUL DEPUTAȚILOR ȘI AL SENATORILOR

1. Motivul sesizării de neconstituționalitate a Legii privind Statutul deputaților și al senatorilor este acela că legea, trimisă spre promulgare, stabilește atât pentru parlamentarii în funcție, cât și pentru foștii parlamentari, unele drepturi care, prin natura lor excesivă, se constituie în privilegii și, totodată, instituie discriminări între diferitele categorii de cetățeni români, fapte interzise de art. 16 alin. (1) și (2) din Constituția României unde se prevede că: „(1) *Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări;* (2) *Nimeni nu este mai presus de lege.*” De asemenea, unele dispoziții ale Legii încalcă

principiul constituțional al neretroactivității legii și prevederile art. 138 alin. 5 din Constituție, referitoare la cheltuielile bugetare.

2. Art. 41 alin. 6 din lege prevede că „După expirarea mandatului, deputații și senatorii care nu au mai fost aleși și nici nu beneficiază de pensie, sau altă sursă de venit, beneficiază în continuare, pe o perioadă de cel mult 3 luni, de o indemnizație tranzitorie din partea Camerei respective”.

Indemnizația tranzitorie de care se bucură parlamentarii după expirarea mandatului nu se justifică în nici un fel, având în vedere că parlamentarul are un mandat de reprezentare a poporului, strict delimitat de prevederile constituționale, el cunoscând foarte bine că la expirarea acestui mandat, dacă nu mai este ales pentru un nou mandat trebuie să-și reia activitatea obișnuită. În sprijinul acestei afirmații stau și prevederile art. 46 alin 2 din Legea privind Statutul senatorilor și deputaților care prevăd că: „Pe durata exercitării mandatului de deputat sau de senator, contractul de muncă sau raportul de serviciu al titularului se suspendă și este supus regulilor prevăzute de Codul Muncii și de Statutul funcționarilor publici, după caz”, precum și dispozițiile art. 50 lit. e) din Codul Muncii care au următorul conținut: „Contractul individual de muncă se suspendă de drept în următoarele situații: ...e) exercitarea unei funcții în cadrul unei autorități executive, legislative ori judecătorești, pe toată durata mandatului”.

O indemnizație tranzitorie, cu titlu de ajutor, sau de protecție socială oferită de lege este posibilă, în condițiile art. 41 alin. 2 din Constituție, dar numai pentru salariați. Parlamentarii nu sunt înși salariați. Ei îndeplinesc un mandat public, neavând regimul juridic al unui salariat conform dreptului muncii. Instituirea unei asemenea indemnizații pentru parlamentari depășește cu mult sfera unui drept, constituindu-se într-un **privilegiu pentru parlamentari**, lucru interzis de dispozițiile constituționale.

Totodată, Constituția României stabilește în art. 1 alin. 3 că „România este stat de drept, democratic și social”. Instituirea unui astfel de **privilegiu** încalcă dispoziția constituțională referitoare la caracterul social al statului. Nu trebuie însă uitat că demnitățile se exercită în interesul poporului, astfel că nu pot fi detașate de percepția și de starea economică generală, motiv pentru care nu se poate susține atribuirea unor asemenea drepturi pentru demnitarii români, inclusiv parlamentari. De altfel, atât primul-ministru, în numele Guvernului României, cât și alți demnitari și reprezentanți politici au dezaprobat includerea în textul legii a unui astfel de **privilegiu**.

De aceea, vă rugăm să constatați că instituirea prin legea a unui asemenea **privilegiu** este contrară dispozițiilor art. 1 alin. 3 și art. 16 alin. 1 și 2 din Constituția României. Mai mult, dispozițiile art. 41 alin. 6 din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor este în contradicție și cu dispozițiile art. 138 alin. 5 din Constituție care prevăd că „Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”, deoarece legea nu prevede sursa de finanțare pentru cheltuielile făcute cu plata indemnizației tranzitorii pentru parlamentarii ce ar putea beneficia de prevederile legii. Or, așa cum s-a stabilit în numeroase cazuri, atât în

jurisprudența Curții Constituționale, cât și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului la care Curtea Constituțională face deseori trimitere, legea trebuie să fie predictibilă, în sensul precizării surselor bugetare de unde se vor plăti aceste sume cu titlu de indemnizație tranzitorie pentru unii parlamentari care nu mai obțin un nou mandat de parlamentar.

Un alt argument în favoarea neconstituționalității art. 41 alin. 6 din Legea privind Statutul deputaților și al senatorilor este acela că membrii Parlamentului fac parte din persoanele care îndeplinesc o demnitate publică. Din categoria demnitarilor publici fac parte și alte categorii de persoane precum membrii Guvernului. Instituirea unui regim special, diferit în interiorul aceleiași categorii (cea a demnitarilor) este de natură a crea discriminări ceea ce este în contradicție cu art. 16 alin. 1 din Constituție. Este adevărat că, în jurisprudența sa Curtea Constituțională s-a pronunțat în favoarea unui *drept la diferență* ca expresie a egalității cetățenilor în fața legii în cazul în care avem de a face cu situații diferite or, în cazul de față, în cadrul aceleiași categorii juridice, cea a demnitarilor publici, se introduce o diferențiere de tratament juridic, ceea ce este de natură a încălca egalitatea în drepturi a cetățenilor.

3. De asemenea, art. 49 alin. 1-5, precum și art. 50 alin. 2 din Legea privind Statutul deputaților și al senatorilor încalcă prevederile art. 15 alin. 2, art. 16 alin. 1 și 2 și art. 138 alin. 5 din Constituție pentru următoarele motive:

A. Art. 49 din Lege prevede că deputații și senatorii care îndeplinesc condițiile de pensionare prevăzute de lege și care au deținut cel puțin trei mandate de parlamentar beneficiază de pensie în cuantumul prevăzut de art. 82 alin 1 din Legea nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor (adică în cuantum de 80% din salariu). Senatorii și deputații care au deținut două mandate vor beneficia de o pensie în cuantum de 60% din salariu, iar cei care au avut un singur mandat, vor beneficia de o pensie în cuantum de 40% din salariu. Mai mult, art. 50 alin 2 din Lege prevede că „*În condițiile în care indemnizațiile deputaților și senatorilor aflați în îndeplinirea mandatului se modifică, pensiile deputaților și senatorilor se actualizează corespunzător în termen de maxim 6 luni*”.

Toate aceste prevederi încalcă art. 16 alin. 1 și 2 din Constituție deoarece creează discriminări între categoria pensionarilor parlamentari și categoria celorlalți pensionari fiindcă nu țin cont de proporționalitatea cuantumului pensiei cu sumele efectiv cotizate la sistemul de pensii. Mai mult, se creează o discriminare de tratament juridic în ceea ce privește indexările pensiilor senatorilor și deputaților și indexările pensiilor celorlalte categorii, deoarece pensiile senatorilor și deputaților vor fi indexate pe de o parte, odată cu indexarea de care beneficiază toate categoriile de pensionari, iar pe de altă parte, vor fi actualizate ori de câte ori se vor modifica indemnizațiile deputaților și senatorilor în funcție, în mod corespunzător cu procentajul creșterilor indemnizației pentru parlamentari.

Art. 49 alin. 1-4 și art. 50 alin. 2 din Legea privind Statutul deputaților și senatorilor încalcă și prevederile art. 138 alin. 5 din Constituție deoarece nu sunt prevăzute sursele de finanțare pentru plata pensiilor în cuantumul stabilit și pentru indexările periodice ce vor fi făcute pensiilor deputaților și senatorilor în concordanță cu indemnizațiile parlamentarilor în funcție, fiind necesar, așa cum am precizat mai sus, ca legea să fie predictibilă.

B. Art. 49 alin. 5 din Lege este neconstituțional, încălcând art. 15 alin. 2 din Constituție, deoarece prevede că de stabilirea pensiilor în cuantumul prevăzut la art. 49 alin. 1-4, precum și de actualizările prevăzute la art. 50 alin. 2 (prin interpretarea coroborată a art. 49 și 50 din Lege) beneficiază și „*deputații și senatorii al căror mandat s-a derulat și expirat în perioada 1990-2004*”.

Conform interpretării noastre, textul art. 49 alin. 5 are în vedere două categorii de persoane: 1. persoane care au îndeplinit vârsta de pensionare, în momentul de față fiind pensionari și care au deținut unul sau mai multe mandate de deputat sau senator în perioada 1990-2004; 2. persoane care au deținut unul sau mai multe mandate de deputat sau senator în perioada 1990-2004, care în momentul de față nu mai sunt parlamentari și care, în viitor, la împlinirea vârstei de pensionare, vor putea beneficia de prevederile acestei legi.

În ceea ce privește a doua categorie menționată, textul art. 49 alin. 5 este constituțional. În ceea ce privește, însă, prima categorie menționată, credem că textul art. 49 alin. 5 este neconstituțional, încălcând art. 15 alin. 2 din Constituție care prevede că „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile*”, legea de față nefiind nici lege penală, nici contravențională care să poată fi considerată mai favorabilă și aplicabilă pensionarilor parlamentari și pentru trecut. Din acest punct de vedere, credem că textul art. 49 alin. 5 din Lege este constituțional numai în măsura în care se aplică celei de-a doua categorii de persoane pe care am menționat-o, deoarece nu se pot aplica dispoziții retroactiv unor situații deja consumate. Această interpretare trebuie dată însă de Curtea Constituțională în calitatea sa de garant al supremației Constituției, așa cum prevede art. 142 din Constituție.

4. Art. 41 alin. 3 din Legea privind Statutul deputaților și senatorilor este neconstituțional, fiind în contradicție cu art. 16 alin. 1 și 2 din Constituție. Motivele de neconstituționalitate sunt următoarele:

A. Art. 41 alin. 3 prevede că „*Indemnizația lunară (a parlamentarilor subl.ns.) are regimul juridic prevăzut de lege pentru salariu, cu reducerile și majorările prevăzute de lege și de regulamentele celor două Camere.*”

Art. 20 din Legea 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică prevede că indemnizația este unica formă de remunerare a

activității corespunzătoare funcției. Prin interpretarea acestui text, rezultă că legiuitorul a înțeles să facă o distincție clară între termenul de „*indemnizație*” și termenul de „*salariu*”. În plan juridic, persoanele care beneficiază de „*salariu*” au dreptul ca pe lângă această formă de remunerare să beneficieze și de celelalte sporuri prevăzute de lege (vechime, confidențialitate, conducere, spor de doctorat, etc), în timp ce persoanele care beneficiază de „*indemnizație*” nu pot avea și alte tipuri de sporuri salariale.

B. Prin introducerea în textul Legii privind Statutul deputaților și al senatorilor a prevederii conform căreia „*indemnizația lunară are regimul juridic prevăzut de lege pentru salariu...*” se realizează, în fapt, o discriminare în ceea ce privește salarizarea persoanelor care dețin demnități publice, deoarece numai deputații și senatorii vor putea beneficia pe lângă indemnizație și de celelalte sporuri prevăzute de lege, în timp ce ceilalți demnitari vor rămâne cu indemnizația ca unică formă de remunerare, așa cum prevede legea cadru în materie de salarizare a bugetarilor. De aceea, introducerea dispozițiilor art. 41 alin. 3 în Lege sunt discriminatorii în primul rând față de parlamentari, între ei și în al doilea rând față de celelalte categorii de demnitari și, prin aceasta, neconstituționale în raport cu dispozițiile art. 16 alin. 1 și 2 din Constituție.

Sunt discriminatorii în interiorul categoriei de parlamentari deoarece se ajunge ca un parlamentar mai în vârstă să aibă un salariu mai mare decât un parlamentar mai tânăr prin aplicare sporurilor de vechime, ceea ce ar contraveni principiului constituțional al egalității în drepturi. De asemenea, sunt discriminatorii și în interiorul categoriei de demnitari deoarece numai parlamentarii ar putea beneficia de sporurile salariale, în timp ce alte categorii de demnitari nu ar putea avea acest drept.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-21) 313-2531

Fax: (+40-21) 312-5480

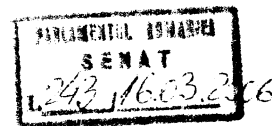
Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr. 237A/2006

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
2406 16-03-2006
Nr.

Domnului NICOLAE VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

Vă înaintăm, alăturat, copia completării sesizării formulate de Președintele României, prin care se solicită să se constate neconstituționalitatea unor dispoziții din Legea privind statutul deputaților și al senatorilor.

Vă adresăm rugămintea de a comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 20 martie 2006, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 22 martie 2006.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deplinei noastre considerații.

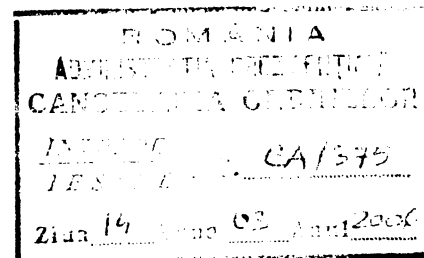
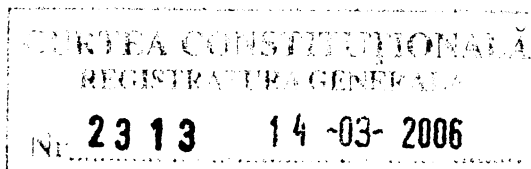
PREȘEDINTE

Ioan Vida
Prof. univ. dr. IOAN VIDA

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE

București, 14 Martie 2006

Domnului Prof. univ. dr. Ioan VIDA

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

COMPLETARE LA SESIZAREA DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

LEGII PRIVIND STATUTUL DEPUTAȚILOR ȘI AL SENATORILOR

1. Art. 22 din Legea privind Statutul deputaților și al senatorilor este neconstituțional prin raportare la prevederile art. 72 alin. 1 din Constituție deoarece art. 22 prevede că „Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în timpul mandatului”, iar art. 72 alin. 1 din Constituție prevede foarte clar că „Deputații și senatorii nu pot fi trași la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului”. Este clar că „în timpul mandatului” nu este același lucru cu „în exercitarea mandatului”. Constituantul a înțeles să îl apere pe parlamentar pentru exercițiul mandatului nu pentru orice întreprinde parlamentarul pe timpul mandatului.

2. Art. 23 alin. 3 sintagma finală din lege prevede că „...*Dispoziția de revocare a reținerii se execută de îndată prin Ministerul Justiției*”. Art. 72 alin. 3 din Constituție face referire la rolul Ministrului Justiției în privința măsurilor de informare a Camerelor Parlamentului și nu la Ministerul Justiției. Din raportarea textului legii la cel al Constituției rezultă o neconcordanță între cele două și implicit o neconstituționalitate a textului din Legea privind Statutul deputaților și al senatorilor.

3. De asemenea, **art. 28 din Legea privind Statutul deputaților și al senatorilor încalcă prevederile art. 1 și 16 din Constituție** deoarece îndatoririle și obligațiile deputaților și senatorilor nu sunt doar cele ce izvorăsc din Constituție, prezentul statut și Regulamentele Camerelor, ci și cele care izvorăsc din alte legi ale țării. Art. 1 alin. 5 din Constituție prevede că „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”. O altfel de interpretare ar însemna să facem o discriminare între diferitele categorii de cetățeni români, ceea ce este interzis de art. 16 din Constituție.

4. **Art. 35 alin. 1 lit. i) și j) din Legea privind Statutul deputaților și senatorilor este neconstituțional, fiind în contradicție cu art. 111 alin. 1 din Constituție.** Motivele de neconstituționalitate sunt următoarele:

A. Art. 111 alin. 1 din Constituție prevede că „*Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților și de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora...*”

Art. 35 alin. 1 lit. i) din Legea prevede că senatorii și deputații au dreptul „*de a se informa, de a cere și de a obține date și acte în acest scop de la Guvern și de la celelalte autorități ale administrației publice*”. Acest text este vădit neconstituțional prin raportare la art. 111 din Constituției extinzând un drept al parlamentarilor. Practic, prin acest text de lege parlamentarii pot cere informații de la orice autoritate a administrației publice, în mod direct, în timp ce textul constituțional prevede că acest drept al parlamentarilor privește informațiile doar de la *autorități ale administrației publice și numai prin intermediul președinților Camerelor Parlamentare*.

B. Art. 35 alin. 1 lit. j) din Lege stabilește dreptul parlamentarilor de acces în instituțiile administrației publice în interesul exercitării mandatului. În primul rând, acest text este neclar deoarece „*dreptul de acces*” poate avea ca finalitate atât accesul fizic, cât și dreptul de control, îndrumare sau supraveghere a activității autorităților administrației publice, caz în care ar fi contrar art. 111 din Constituției.

5. Articolele 38-40 din Lege conțin o serie de prevederi referitoare la sumele forfetare și decontarea unor cheltuieli efectuate în cadrul birourilor parlamentare. Pe de o parte, aceste sume sunt exagerate, dispozițiile contravornind art. 1 alin. 3 din Constituție care prevede că România este un *stat social* și art. 69 alin. 1 care prevede că *deputații și*

senatorii sunt în serviciul poporului, nu în beneficiul lor personal, iar pe de altă parte, sursa acestor cheltuieli bugetare nu este prevăzută, ceea ce se încalcă prevederea constituțională a art. 138 alin. 5 care prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără astabilirea sursei de finanțare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'T. Băsescu', written over the printed title.

TRAIAN BĂSESCU